

Santuaris del Berguedà (2)

per RAMON VILADÉS

Entre els números 21 i 23 de *L'EROL* haurem fet esment dels Santuaris més importants del Berguedà. Són molt poques les notícies que en podem donar atesa la limitació de l'espai de què disposem.

Les esglésies, capelles particulars i ermites que han pres una advocació de la Mare de Déu són nombrosíssimes arreu de Catalunya; el Berguedà no es queda pas enrere. Per això hem pensat enumerar-les aquí. Encara que la llarga llista pot ser una mica pesada, creiem que és vàlida com a informació.

Les hem agrupades per advocacions.

Esglésies parroquials

Mare de Déu de la *Popa* (Borredà); Mare de Déu de la *Rodonella* (Cercs); Mare de Déu dels *Àngels* (Casserres); Mare de Déu de *Montserrat*: cal Manén i cal Vidal (Puig-reig), la *Puríssima*: Guardiola de Berguedà, cal Marçal, cal Vidal (Puig-reig), cal Bassacs (Gironella); *Santa Maria*: Castellar de N'Hug, Cercs, Gósol, Sorba (Montmajor), Olvan, la Pobla de Lillet, Serrateix, Merola (Puig-reig), Merlès, Vallcebre; *Mare de Déu del Roser*: cal Monegal (Gironella) i Gisclareny.

Capelles i Santuaris

Mare de Déu de Corbera, Falgars, Fàtima (Vilada i les Fonts de Castellar de N'Hug), Gresolet, Consolació (Cercs), la Mata (Llinars), Antiguitat (Casserres), Mare de Déu de la Parera (Clot del Moro), la Pietat (Berga), la Quar, la Torreta i Preixana (Montmajor), el Bosc (L'Espunyola), Periques (Puig-reig), Mare de Déu del Castell (Saldes), les Esposes (Cerdanyola), Paller (Bagà), Remei (Avià), Roser (Gósol), Roseret (Fonollet), Dolors (Berga), els Oms (Sant Jaume de Frontanyà), Torrents (L'Espunyola), Tossals (Capolat), Lurdes (La Nou), Núria (Vallcebre), Pinós (Merlès), Queralt (Berga), Rocasança (Guardiola), Valldaura (Olvan), Sta. Maria (Avià), la Guàrdia (Sagàs).

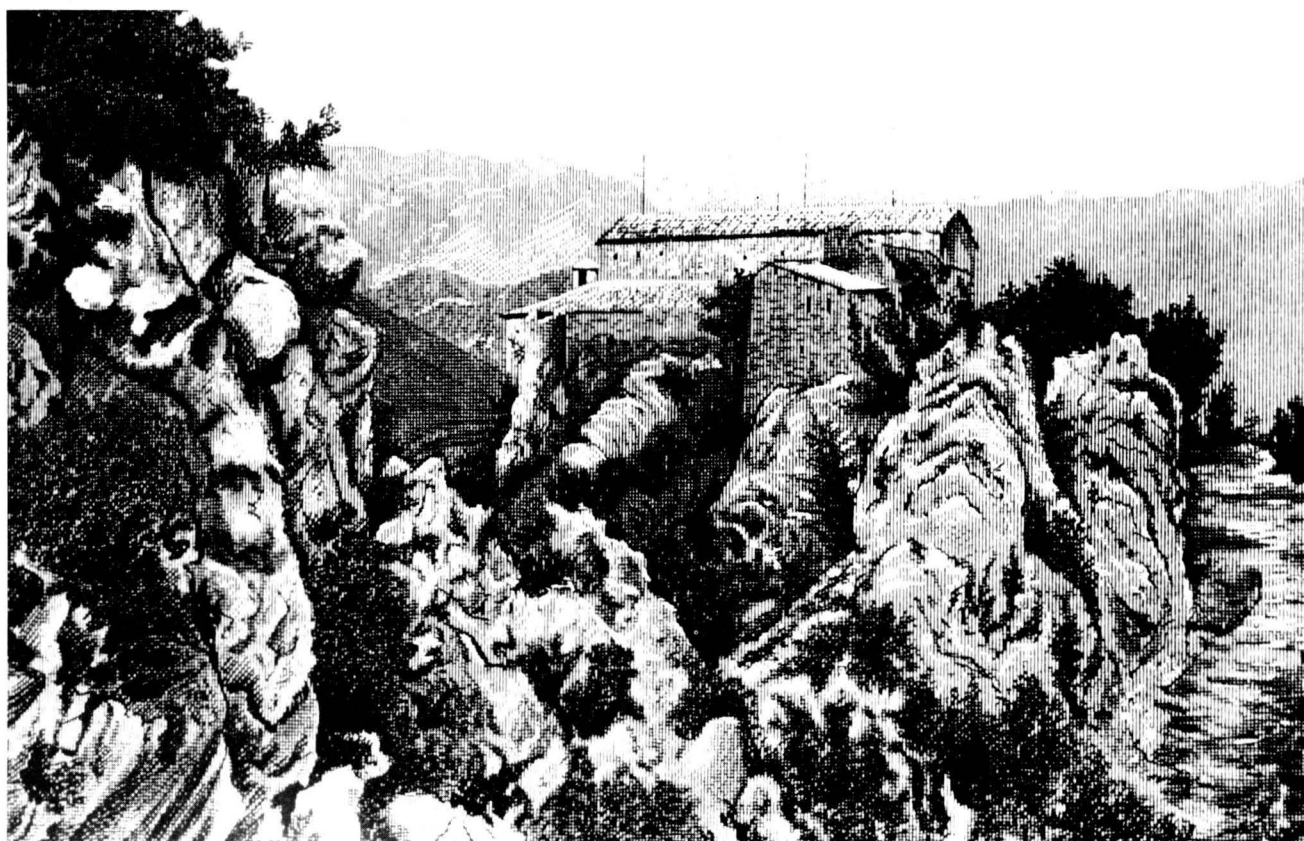
Capelles particulars

Cor de Maria de la casa Solé (Casserres), *Immaculada*: caserna de Berga i casa Serra de Capdecosta (Puig-reig); *Mare de Déu de la Mercè*: can Cardona (Berga) i can Cirera (Borredà); *Mare de Déu del Roser*: col·legi Dominiques de Berga, Gironella i Puig-reig, casa Farreres (Olvan); *la Pietat*: casa Palau (Olvan); *la Salut*: casa Lledó (Avià); *Mare de Déu del Carme*: Carmelites Sta. Joaquina i Carmelites Caritat (Berga), asils de Gironella i la Pobla de Lillet, casa la Tor (la Quar), can Salvans Vell (Sagàs), casa Llumà (Malanyeu); *Mare de Déu dels Àngels*: casa Muntanyà (L'Espunyola); *Mare de Déu dels Desemparats*: asil Germanetes (Berga); *Mare de Déu dels Dolors*: ca l'Antic (Berga); *Mare de Déu de Lurdes*: cal Font (Sagàs); *Mare de Déu de cal Sarraís* (Berga); *Mare de Déu Nena*: asil (Puig-reig); *la Puríssima*: can Llop (Olvan), casa Malla i casa Vilardaga (Sagàs), Borralleres (Merlès), casa Sobirà (Borredà); *Sagrat Cor de Maria*: Germanes Viladomiu Nou; *Santa Maria*: casa Santamaria (Serrateix), casa Sunyer (Montmajor), casa Ballús (Avià), casa Montclús (la Pobla de Lillet); *Mare de Déu del Roser*: cal Moliner (la Quar), casa Vilajosana (Serrateix), casa les Cots (St. Joan de Montdarn).

Capelles desaparegudes o en ruïnes

Mare de Déu del Palau i del Roser (Bagà), can Llagot (Capolat) i la Pobla de Lillet; *Santa Maria de Salselles* (Borredà), la Baells (Cercs), Murcarols (Gisclareny), les Garrigues (Cercs), de Roset (Vilada), de Querol (Montmajor), de Vilaseca (Castellar de N'Hug); *Mare de Déu del Roser*: Bagà, Berga i la Pobla de Lillet; de la *Salut* (Berga), de *Lurdes* (la Pobla).

Com podeu veure les advocacions a la Mare de Déu no falten enlloc. Sorpren la gran quantitat de capelles particulars que porten el seu nom. Fruit, és clar, de la devoció envers ella tan estesa i arrelada a casa nostra.

Santuari de Queralt. La primera capella va ser construïda a finals del segle XIV i costejada pel mercader de Berga en Francesc Garreta. Subsistí fins al segle XVIII. Concretament, l'any 1741 fou inaugurat el santuari actual, després de setze anys d'haver-se començat les obres. Immediatament després de la construcció, l'escultor Pere Costa, començava el gran retaule, el qual desaparegué l'any 1936.

ATV

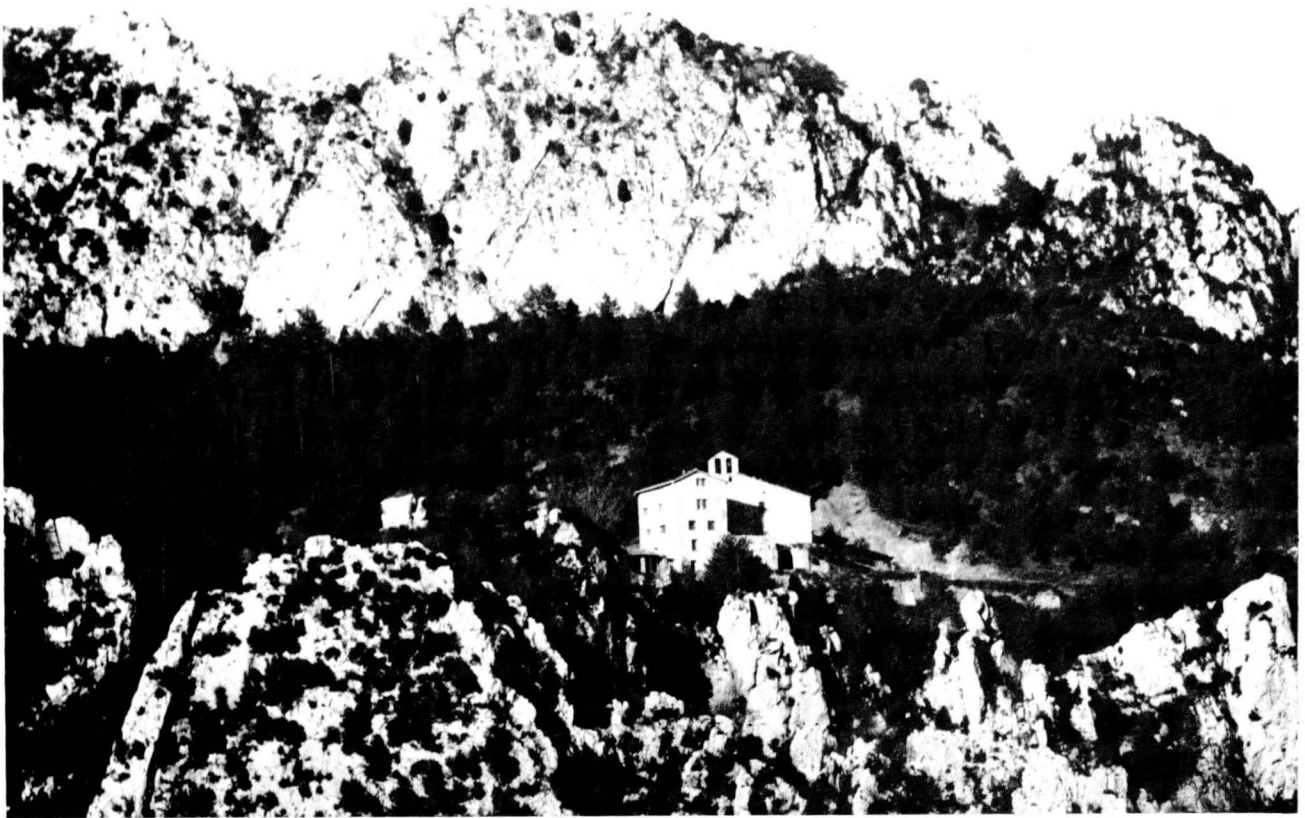
A. T. V. — 4153 - BERGA, Santuari dels Tossals

Santuari dels Tossals. No tenim notícies de la contrucció d'aquesta ermita, tot i que és molt possible que el segle XVIII ja fos construïda i s'ampliés. La seva situació, a una alçada de 1.445 m, permet gaudir d'una extensa panoràmica.

En aquest indret, durant la guerra dels set anys, Tristany i altres carlins que ocupaven el santuari, foren foragitats per tropes liberals i voluntaris de Berga.

ARXIU LUIGI

Santuari de Corbera. Bé que després de la troballa de la imatge s'aixecà una petita capella, no fou fins el segle XVII que es construí l'actual santuari. Es va inaugurar el 1682 i, el 1689, el picapedrer de Gironella Antoni Gay construeix la portada. El 1695 s'estrenà el retaule fet pels escultors de Vic Tomàs i Pau Costa.

Durant aquest mateix segle, i en diferents fases es va construir la rectoria.

R. VILADÉS

Santuari de la Guàrdia. La primitiva església de la Guàrdia fou aixecada en època romànica —encara se'n veuen vestigis. Fins al segle XVII era coneguda, solament, com a santuari. L'any 1698 fou erigida en parròquia i es construí l'edifici que ens ha pervingut a nosaltres. El 1936 sofrí els estralls de la guerra, però la imatge fou preservada de la destrucció.

R. VILADÉS

Santuari de la Quar. L'església de Santa Maria de la Quar va ser consagrada per Nantigís, bisbe d'Urgell, l'any 900. Encara es conserva l'acta de consagració; precisament, en fer-ne una mala lectura, hom creia fins ara que en aquest lloc hi havia un altar dedicat als ídols. Una relectura ben feta ho ha desmentit totalment. El segle XVIII l'església va ser reformada i el segle XIX es construí el cambril.

R. VILADÉS

Santuari dels Torrents. Segons la tradició sembla que en aquest lloc, els segles XII-XIII, hi havia una comunitat de clergues i llecs de donats. L'any 1312 ens apareix ja esmentada com a parròquia; el segle XVIII, però, consta ja com a sufragània de Sant Sadurní del Cint. De l'obra antiga es difícil veure'n res. L'edifici actual és del segle XVIII. La imatge romànica que s'hi venerava, ara és a la parroquial de Correà. Una obra magnífica de finals del romànic.